

передбачених таким договором фактів. Проте, в даному законопроекті також не визначається мехнізму здійснення цієї діяльності.

Тому, безперечно впровадження серед переліку видів адвокатської діяльності медіації та фідучіарної діяльності, і діяльності адвоката як ескроу-агента є позитивним, і сприятиме розширенню спеціалізації адвокатури, проте є великий шанс, що доповнення повноважень адвоката на рівні Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» правом надавати фідучіарні послуги, послуги ескроу-агента, та проводити медіацію (до розроблення спеціального законодавства з даного питання) носитиме декларативний характер і не призведе до очікуваного прогресу і розвитку такого виду послуг в Україні.

Молодцов Д.Ю.

*студент 2-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»*

МОНОПОЛІЗАЦІЯ АДВОКАТУРИ УКРАЇНИ

Сучасна Україна розвивається на конституційно визначених засадах демократичної, соціальної і правової держави, що взяла курс на євроінтеграцію. Серед першочергових реформ, які визнала стратегія сталого розвитку "Україна - 2020", особлива увага приділяється судовій реформі, метою якої є посилення правопорядку, який базується на високому рівні правової культури в суспільстві, діяльності всіх суб'єктів суспільних відносин на засадах верховенства права та захисту прав і свобод людини. З цієї позиції визначається саме актуальність обраної теми, адже на даному етапі реформування адвокатури в нашій державі є досить дискусійним питанням, яке потребує детального теоретичного вивчення з метою усунення недоліків задля успішного процвітання системи захисту прав та інтересів кожного громадянина і держави загалом.

Судова система України та суміжні правові інститути існують для захисту прав, свобод та законних інтересів людини і громадянина, прав та законних інтересів юридичних осіб, інтересів держави шляхом своєчасного, ефективного і справедливого вирішення правових спорів на засадах верховенства права.

Одним з найважливіших елементів даної реформи є інститут адвокатури. Питання, щодо нього, то набувають актуальності, то заходять в глухий кут щоденно. Щодо монополізації адвокатури в Україні, то на сьогоднішній день дане питання розглядається чи не кожною правовою установою. Своєї вершини питання монополізації набрало на форумі Асоціації адвокатів України «Київська весна».

Якщо звернутись до подій останніх років, то адвокатура в Україні вже досить давно наполягає на підвищенні професіоналізму представників в судах шляхом встановлення виключного права адвокатів на таке представництво, тобто запровадження так званої адвокатської монополії.

Перший крок у цьому напрямку було здійснено в рамках кримінального судочинства: за новим Кримінальним процесуальним кодексом України тільки адвокат може бути захисником підозрюваного чи обвинуваченого, представником потерпілого, цивільного позивача чи відповідача. Тоді як раніше таку функцію міг здійснювати фахівець у галузі права.

Сьогодні у Верховній Раді перебуває низка законопроектів про внесення змін до Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність". Поєднує всі ці законопроекти ідея адвокатської монополії на судове представництво. Особам, які не є адвокатами з 2016 року заборонено представляти інтереси фізичних та юридичних осіб у цивільних, господарських, адміністративних справах. З одним лише застереженням – штатний юрист може представляти своє підприємство.

Зміни набувають такого характеру: 1) була введена монополія адвокатів на представництво в суді, за винятком трудових спорів, спорів про захист соціальних прав, представництво малолітніх або неповнолітніх, недієздатних або осіб з обмеженою дієздатністю;

2) для осіб, як виявили бажання на зайняття адвокатською діяльністю обов'язковою умовою є магістерський рівень юридичної освіти;

3) адвокати отримали доступ до всіх державних реєстрів, безперешкодний доступ до приміщень судів, прокуратури, поліції та право участі у будь-яких процесуальних діях, участь у яких приймає клієнт.

Аналізуючи погляди відомих правників та науковців, можна явно переконатися, що більшість з них не поділяють думки щодо реформи Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Адже саме звідси стає зрозумілим, що держава прагне контролювати суб'єктів, які будуть здійснювати захист та представництво громадян у суді. Через це виникає ряд питань: Хто буде гарантувати якісний захист громадян від держави? Які є гарантії того, що ринок юридичних послуг не стане дорожчим для звичайного громадянина? Чи гарантує держава, що усі органи адвокатського самоврядування будуть абсолютно незалежним та об'єктивними у своїх рішеннях?

Опоненти цієї точки зору, а саме прихильники адвокатської монополії зауважують на тому, що ця реформа була необхідна для підвищення рівня якості надання правової допомоги.

На мій погляд, підвищення рівня правової допомоги залежить не від надання права виключно адвокатам здійснювати представництво та захист громадян у суді, а від їх конкуренції один з одним. Також я вважаю, що, по-перше, монополізація адвокатури значно обмежила громадян у виборі правозахисника, що діє на користь лише адвокатському корпусу, по-друге, ускладнила процедуру вступу до адвокатської професії якісно нових спеціалістів у галузі права та, по-третє, адвокатура відчуватиме значний вплив з боку держави та Національної асоціації адвокатів України зокрема.

В підсумку своєї роботи, хотів би зауважити на тому, що монополія має право на існування, якщо не зловживати монопольним положенням. Але насторожує той факт, що людей обмежили у виборі правозахисників. Якщо порівнювати з медициною то людина має право обирати: лікуватись самостійно або за допомогою фахових спеціалістів. Так і галузі права, людина повинна мати вибір: представляти себе самостійно, через представника або через професійного адвоката.

Наконечний Т.Б.

*студент 5-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

МОНОПОЛІЯ АДВОКАТУРИ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ПРЕДСТАВНИКІВ В СУДАХ

В Україні дискусії з приводу яким чином підвищити рівень професіоналізму представників в судах точаться досить давно. Одним з таких шляхів є встановлення виключного права адвокатів на таке представництво, тобто адвокатської монополії. Виключне право адвокатів на представництво у судах уже століттями існує в розвинених країнах. Суть адвокатської монополії зводиться до: забезпечення максимальної якості надання послуг правниками, високі етичні стандарти та забезпечення прав та гарантій адвокатів. Перший крок у цьому напрямку було здійснено в рамках кримінального судочинства: за новим Кримінальним процесуальним кодексом України тільки адвокат може бути захисником підозрюваного чи обвинуваченого, представником потерпілого, цивільного позивача чи відповідача. Тоді як раніше таку функцію міг здійснювати фахівець у галузі права.

Законом України від 2 червня 2016р. «Про внесення змін до конституції України (щодо правосуддя)» було внесено зміни до положень Основного закону, які врегульовують засади здійснення правосуддя в Україні, а також визначений правовий статус адвоката, як учасника судових засідань. У законі зазначено, що виключно адвокат здійснює представництво іншої особи в суді, а також захист від кримінального обвинувачення. Монополія буде вводиться поступово –виключне представництво у Верховному Суді та судах касаційної інстанції здійснюється з 1 січня 2017 року; у судах апеляційної інстанції - з 1 січня 2018 року; у судах першої інстанції - з 1 січня 2019 року. Представництво органів державної влади та органів місцевого самоврядування в судах виключно прокурорами або адвокатами здійснюється з 1 січня 2020 року (Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя): Закон України від 02.07.2016 №1401-VIII // Відомості Верховної Ради. – 2016. - № 28. - Ст.532).